

هوای مه آلود

بررسی زندگی و راه و رسم طلبگی

نویسنده:

محمد رضائی نسب (تهرانی)

صفحه آرا و طراح جلد: دکتر علی قنبریان

ناشر: میراث فرهنگی خنتگان Miras Farhikhtegan Publications

ناظر علمی: مؤسسه فرهنگی هنری نوین پژوهش فیاض

Novin Pazhuhesh Fayyaz Art and Cultural Institute

چاپ اول / مرداد ۱۳۹۹ / شماره ۱ / شمارگان: ۵۰۰ / نسخه / قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

اربعین طبع یافته:

پیام رسان ایرانی ایستا: @mrnt6

پیام رسان ایرانی سروش: @mrnt6

شابک ۶-۱۵-۷۳۷۷-۶۲۲۰-۹۷۸

ISBN: 978-622-7377-15-6

انتشارات میراث فرهنگی خنتگان

۰۹۱۲ ۸۵ ۱۹۹ ۸۵

WWW.MFARHIKHTEGAN.COM

مؤسسه فرهنگی هنری نوین پژوهش

۰۹۱۲ ۸۵ ۱۹۹ ۸۵

WWW.NOVINPAZHUEHSH.COM

- سرشناسه : رضائی نسب، محمد، ۱۳۶۹ -
- عنوان و نام : هوای مه‌آلود: بررسی زندگی و راه و رسم طلبگی / نویسنده: پدیدآور محمد رضائی نسب (تهرانی).
- مشخصات نشر : تهران: میراث فرهیختگان، ۱۳۹۹.
- ملاحظات : ۱۱۸ ص.
- شابک : 978-622-737715-6
- وضعیت : فیا
- فهرست‌نویسی
- یادداشت : کتاب شماره: ۱۱۸.
- عنوان دیگر : بررسی زندگی و راه و رسم طلبگی.
- موضوع : طلاب-- ایران و راه و رسم زندگی
- موضوع : Islamic seminarians-- Iran -- Conduct of life
- موضوع : حوزه‌های علمیه -- ایران -- مدیریت
- موضوع : Islamic theological seminaries -- Iran -- Administration*
- موضوع : طلاب -- ایران -- خاطرات
- موضوع : Islamic seminarians-- Iran -- Diaries
- رده‌بندی کنگره : BPV/۴
- رده‌بندی دیویی : ۲۹۷/۰۷
- شماره : ۷۲۷۲۴۹۳
- کتابشناسی ملی

پیشگفتار

به نام خداوند جان و خرد

رسالتی که طلاب علوم دینی دارند بسان پیامبران علیهم السلام و امامان علیهم السلام برای مردم این دوره زمانه می باشد. همان وظیفه خطیری که عبارت است از هدایت بشر برای سعادت این زندگی و سرای آخرت. طلبگی در این دوران مانند هر دوران دیگری در تاریخ، گره خورده به مشکلات و مصائب خیل سخت در ابعاد گوناگون زندگی.

نکته مهم اینکه در دوره دینی برخی از مشکلات طلاب ناشی از عدم مدیریت صحیح و درست از سوی مرکز مدیریت حوزه های علمیه می باشد. این مسئله مرا بر آن داشت تا نظام حاکم بر مدیریت حوزه های علمیه را تبیین و بررسی کنم و از ناکارآمدی مدیریتی از سوی مدیریت حوزه بگویم، تا گام کوچکی برای بهر شدن روند حوزه داشته باشم. در همین نقدها است که می توان به یک برنامه اصلاحی برای ساختن حوزه علمیه مطلوب مورد نظر دست پیدا کرد.

نوشته های من صرفاً برای تخریب نظام مدیریتی و آشنایی حوزه و نمایش دادن غیرواقعی بودن روند حاکم بر مدیریت حوزه نبوده است بلکه واقعیت هایی است که آن را به رشته تحریر درآورده ام، تا با نقد و بررسی و ارائه راهکار اساسی به پیشرفت این نهاد علمی و هدایت گر بشر، کمکی کرده باشم.

امیدوارم مدیریت حوزه‌های علمیه در دستان بحق خدمت‌گزاران
دغدغه‌مند قرار گیرد و عاشقانه درصدد تلاش برای پیشرفت حوزه‌ها
باشند؛ چراکه از نظر نگارنده، حوزه‌های علمیه تراز جامعه اسلامی
می‌باشند.

در پایان، دعای خیر و آرزوی موفقیت روزافزون علمی و معنوی
حوزه‌های علوم دینی و معارف آل محمد علیهم‌السلام را خواستارم.

﴿وَلَسَّالَامُ عَلَیْ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى﴾^۱

روز معلم، ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۹

تهران، حوزه علمیه حجت‌بن‌الحسن علیه‌السلام

محمد رضائی نسب (تهرانی)

فهرست مطالب

۵	پیشگفتار
۷	فهرست مطالب
۱۱	مقدمه
۱۴	فصل اول: ورود به حوزه برای تحصیل علوم دینی
۲۹	مسجد مدرسه شیخ عبدالحسین در تهران
۳۵	فصل دوم: نظام تحصیلی و مدیریتی حوزه
۳۶	معاونت تهذیب
۳۹	معاونت پژوهشی
۴۰	معاونت آموزشی
۴۲	چرخه کامل فراگیری
۴۲	الف) پیش مطالعه
۴۳	ب) حضور در کلاس
۴۳	پ) مطالعه پس از درس
۴۳	ت) مباحثه
۴۴	ث) تفکر
۴۴	ج) پژوهش
۴۵	چ) نگارش
۴۵	ح) تکرار

- استمرار تحصیل ----- ۴۵
- رابطه اخلاقی و معنوی میان استاد و طلبه ----- ۴۶
- دورنمای برنامه تحصیلی ----- ۴۶
- مراکز تخصصی ----- ۴۹
- معارف امور طلاب و دانش‌آموختگان ----- ۴۹
- مدیریت حوزه ----- ۵۰
- توان و پرپرست ----- ۵۱
- نظام آموزشی و تحصیلی حوزه ----- ۵۱
- فصل سوم. رضعیت فعلی زندگی طلبگی ----- ۵۳
- از لحاظ اقتصادی ----- ۵۳
- از لحاظ علمی ----- ۵۶
- طولانی بودن تحصیل ----- ۵۷
- معیشت سخت ----- ۵۸
- نداشتن شغل و کار ----- ۵۹
- نبود آموزش‌های لازم و کاربردی از سوی حوزه ----- ۶۰
- مهارت نداشتن در پژوهش ----- ۶۰
- مهارت نداشتن در تبلیغ ----- ۶۱
- سختی‌های حضور در اجتماع ----- ۶۲
- متحجر بودن بعضی از روحانیون ----- ۶۳

- فصل چهارم: روند مدیریت فعلی حوزه ----- ۶۵
- از لحاظ دوره تحصیلی ----- ۶۵
- از لحاظ دروس ارائه شده ----- ۶۶
- از لحاظ پژوهشی ----- ۶۷
- مدیریت از لحاظ تربیت و برنامه های تربیتی ----- ۶۸
- مدیریت از لحاظ معیشتی و شهری ----- ۶۸
- از لحاظ طرق سؤال و امتحانات ----- ۶۹
۱. عملکرد کلی حوزه در قبال دانش پژوهان دینی ----- ۷۰
۲. عملکرد مجموعه حوزه در قبال جامعه ----- ۷۱
۳. عملکرد کلی فضای علمی و تولید علم حوزه ----- ۷۴
- فصل پنجم: مدیر شجاع، نترس و انقلابی ----- ۷۵
- فصل ششم: دیدگاه رهبر انقلاب اسلامی و ارگان حوزه ----- ۷۷
- دیدگاه مقام معظم رهبری در مورد تحول در حوزه ----- ۷۸
- دیدگاه های آموزشی مقام معظم رهبری ----- ۸۰
۱. نظام دهی به آموزش ----- ۸۰
۲. تخصصی شدن رشته های درسی ----- ۸۱
۳. ترکیب سرعت و اتقان ----- ۸۲
۴. جهت گیری درسی ----- ۸۳
۵. تجدیدنظر در کتاب های درسی ----- ۸۴

ویژگی و شرایط نظام پژوهشی مطلوب از دیدگاه مقام معظم	
رهبری	۸۸
فصل هفتم: راه‌کارهای مدیریتی برای بهره‌وری ایده‌آل مراکز	
حوزوی	۹۱
آموزشی	۹۱
پژوهشی	۹۴
تبایغی	۹۵
تربیتی و اخلاقی	۹۶
مراکز تخصصی	۱۰۰
مرکز خدمات	۱۰۰
ورزشی	۱۰۱
راهکارهای دیگر	۱۰۱
سخن پایانی	۱۱۵
منابع و مآخذ کتاب	۱۱۸

مقدمه

کتاب حاضر در چندین فصل تدوین شده است. فصل‌ها عبارت‌اند از:
فصل اول: نویسنده از ابتدای تحصیل در حوزه را بازگو می‌نماید.
 خاطراتی که بازگو می‌شود، ورود به حوزه در دهه ۹۰ شمسی، یعنی در
 سال ۱۳۹۱ شمسی است. جریان ورود به‌طور مستند و واقعی بیانگر
 سیر و روند علمی و آموزشی حوزه‌های علمیه است.

فصل دوم: نظام و قوانین تحصیلی و مدیریتی حوزه‌های علمیه بیان
 می‌شود. به اینکه این قوانین و شیوه‌های آموزشی بر چه ضوابطی
 هستند؟ و طبق مقتضیات جامعه آیا درست و صحیح تدوین شده‌اند؟
 و متناسب با شرایط فعلی جامعه هستند یا خیر؟ و با این نوع
 برنامه و نظام آموزشی حاکم مدیریت، تناسب با جامعه روز خود
 هستند یا نه؟

فصل سوم: به وضعیت زندگی طلبگی در عصر حاضر می‌پردازد.
 یعنی طلبه‌ها در دوره کنونی به چه صورتی و با چه کیفیتی زندگی
 می‌کنند؟ نوع و شیوه زندگی طلبگی به چه صورتی است؟ بررسی
 تطبیقی با زندگی دیگر اقشار جامعه و شیوه حیات و معیشتی طبقه را
 بیان می‌نماید. آیا با شیوه زندگی طلبگی در جامعه کنونی می‌توان
 خانواده موفق ایجاد کرد؟ زندگی طلبگی با شرایط رکود اقتصادی
 حاکم بر عموم مردم چگونه می‌گذرد؟

فصل چهارم: نویسنده با نقد شفافانه، بدون هیچ جهت‌گیری خاصی علل ناکارآمدی شیوه مدیریت از سوی مرکز مدیریت حوزه‌ها را توضیح می‌دهد. توضیح داده می‌شود که چه عواملی سبب شده است که زندگی طلبه‌ها این‌گونه به مخاطره افتد. به عبارتی ناکارآمدی از کجا نشأت می‌گیرد.

فصل پنجم: نویسنده این مطلب را بیان می‌کند که حوزه در جهت سیاست‌های کلی و خاصی به روند زیست خود ادامه می‌دهد. و فرد شجاع و دانا و روشنفکری نیست، تا از هیاهوهای ایجادشده در جوّ مدیریتی و بسنر - کم - مدیریت حوزه، نظام مدیریتی و آموزشی حوزه‌ها را براساس مقتضات این دوره‌زمانه ترسیم نماید. چرا شخصی و مدیری پیدا نمی‌شود تا از راهی جوّ حاکم بر حوزه راه‌کار صحیحی ارائه دهد و حتی آن را عملی نماید تا حوزه بتواند در بهترین شکل خود قرار گیرد و جامعه خود را هم بسازد.

فصل ششم: به دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی، امام خامنه‌ای حفظه‌الله پرداخته شده است. تجربه و گذشته زمان و حاصل مطالعه بیانات و پیام‌های رهبر انقلاب، این مطلب را رساند که رهبری عزیز و فرزانه و دانشمند انقلاب اسلامی، آگاه‌ترین شخص نسبت به زمانه و پیرامون خودش است. این حقیقت را از پیام‌ها و تحلیل‌های ایشان به‌خوبی می‌توان برداشت کرد.